

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DISPOZIȚIE

cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)

nr. ____ din _____ 2026

În scopul organizării și desfășurării manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict), Guvernul

DISPUNE:

1. Se instituie Comitetul organizatoric pentru organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict) și se aprobă componența nominală a acestuia, conform anexei nr. 1.

2. Se aprobă Planul manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict), conform anexei nr. 2.

3. Realizarea acțiunilor stabilite în anexa nr. 2 se va efectua din contul mijloacelor aprobate în bugetul autorităților implicate, precum și din alte surse de finanțare, conform legislației.

4. Se recomandă autorităților administrației publice locale să identifice mijloacele financiare necesare pentru realizarea acțiunilor prevăzute în Planul aprobat la punctul 2.

5. Controlul asupra executării prezentei dispoziții se pune în sarcina Comitetului organizatoric pentru organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict).

PRIM-MINISTRU

Alexandru MUNTEANU

COMPONENȚA NOMINALĂ
a Comitetului organizatoric pentru organizarea și desfășurarea manifestărilor
consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a
celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și
independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a
recunoștinței față de veteranii acestui conflict)

Misail-Nichitin Daniella	– ministru al afacerilor interne, președintă a Comitetului organizatoric
Bejan Alexandru	– secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne, vicepreședinte al Comitetului organizatoric
Cutie Igor	– secretar general al Ministerului Apărării, vicepreședinte al Comitetului organizatoric
Covrig Constantin	– consilier al Prim-ministrului RM, vicepreședinte al Comitetului organizatoric
Prisăcaru Ion	– secretar de stat al Ministerului Sănătății
Vascauțan Nicolae	– șef de direcție, Ministerul Afacerilor Interne, secretar al Comitetului organizatoric
Gvidiani Alin	– șef al Biroului politici de reintegrare, Cancelaria de Stat
Silivestru Diana	– șefă interimară de direcție, Ministerul Culturii
Lungu Corina	– șefă de direcție, Ministerul Educației și Cercetării
Vladicescu Viorica	– șefă de direcție, Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Ojoga Vasile	– șef de direcție, Ministerul Apărării
Sercel Andrei	– reprezentant al Serviciului de Informații și Securitate
Sîrghi Olesea	– consilieră, Primăria municipiului Chișinău
Rusu Viorel	– reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova
Bereghici Sergiu	– administrator al Asociației Obștești „Credință Patriei”
Armaș Alexei	– președinte al Asociației Obștești a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne
Alerguș Victor	– administrator al Asociației Obștești a Cavalerilor Ordinului „Ștefan cel Mare”
Cociug Anatolie	– președinte al Asociației „Federația veteranilor și Rezerviștilor Structurilor de Forță din Republica Moldova”
Cioban Ștefan	– președinte al Asociației veteranilor de război din cadrul Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova
Prisac Radu	– președinte al Uniunii Naționale a Veteranilor Războiului pentru Independența Republicii Moldova
Puiu Vasile	– președinte al Asociației Veteranilor „PRO FULGER” a Brigăzii de poliție cu destinație specială „Fulger”
Mihai Tomacinschi	– președinte al Asociației Veteranilor de Război pentru Independența și Integritatea Republicii Moldova
Eremia Andrei	– director executiv al Asociației obștești mișcarea ”Forța Veteranilor pentru Neam și Țară”

PLANUL

manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)

Nr. crt.	Denumirea manifestărilor	Responsabilii de executare/parteneri	Termenul de executare
1	2	3	4
1.	Organizarea și desfășurarea în localitățile țării (și pe platourile de luptă) a activităților dedicate comemorării a 34 de ani de la începutul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; autoritățile administrației publice locale	2 martie 2026 14 martie 2026 (Coșnița) 19 iunie 2026 (Varnița, Căușeni)
2.	Organizarea desfășurării serviciilor divine în locașurile sfinte din Republica Moldova în memoria celor căzuți pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Afacerilor Interne	2 martie 2026
3.	Depunerea de flori la monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt de către conducătorii autorităților și organizațiilor de veterani (10 persoane)	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Cancelaria de Stat; Serviciul de Informații și Securitate; organizațiile de veterani	2 martie 2026
4.	Organizarea Marșului Memoriei pe străzile municipiului Chișinău: Piața Marii Adunări Naționale – bd. Ștefan cel Mare și Sfânt – str. Ismail – str. Pan Halippa – Complexul memorial „Eternitate”	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; Primăria mun. Chișinău uniunile veteranilor acțiunilor de luptă	2 martie 2026
5.	Desfășurarea mitingului de comemorare a eroilor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova și depunerea de flori la monumentul „Maica îndurerată” din cadrul Complexului memorial „Eternitate”	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Culturii; Cancelaria de Stat; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; Primăria municipiului Chișinău; organizațiile de veterani	2 martie 2026
6.	Depunerea de flori la mormintele angajaților organelor afacerilor interne și militarilor căzuți în acțiunile de luptă	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării;	2 martie 2026

	pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova în cimitirele din țară	Serviciul de Informații și Securitate; organizațiile de veterani	
7.	Organizarea meselor de comemorare cu participarea veteranilor și membrilor familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; autoritățile administrației publice locale organizațiile de veterani	2 martie 2026
8.	Organizarea activităților de restaurare și amenajare a monumentelor, instalarea plăcilor comemorative pe unele edificii din localități și denumirea unor străzi, gimnazii, licee în cinstea eroilor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile de veterani	februarie-31 decembrie 2026
9.	Desfășurarea competițiilor la diferite genuri de sport în memoria eroilor căzuți în timpul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; organizațiile de veterani	februarie-august 2026
10.	Organizarea „Decadei Memoriei și Recunoștinței” în toate instituțiile de învățământ general și extrașcolare	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Asociațiile veteranilor	martie-mai 2026
11.	Organizarea la Agenția pentru Știință și memorie Militară a expoziției permanente de documente și materiale istorice consacrată eroilor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Apărării Ministerul Afacerilor Interne Asociațiile veteranilor	martie-iunie 2026
12.	Desfășurarea acțiunii „Flacăra Memoriei” la monumentul „Maica îndurerată” din cadrul Complexului memorial „Eternitate”	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; organizațiile de veterani	21 septembrie 2026
13.	Organizarea activităților de comemorare pe platourile de luptă	Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; organizațiile de veterani	14-15 martie, 19 iunie 2026
14.	Evoluarea orchestrelor militare ale Armatei Naționale și ale Ministerului Afacerilor Interne în grădinile publice din țară, inclusiv pe platourile de luptă, cu repertoriul tematic	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării;	2, 14-15 martie, 19 iunie 2026
15.	Amenajarea în instituțiile de învățământ a standurilor tematice dedicate profesorilor și absolvenților acestor instituții participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Educației și Cercetării; organizațiile de veterani	februarie – martie 2026

16.	Organizarea întâlnirilor participanților acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova cu recruții, tinerii angajați ai Armatei Naționale și Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile de veterani	februarie – martie 2026
17.	Publicarea articolelor științifice în revistele de specialitate și a articolelor de popularizare în mass-media (despre acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova)	Academia de Științe a Moldovei Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării	februarie – martie 2026
18.	Se recomandă furnizorului public național de servicii media – Compania „Teleradio-Moldova”, dar și instituțiilor de presă private, difuzarea reportajelor de la manifestările dedicate evenimentului și a materialelor consacrate faptelor eroice ale participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”; Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne	1-5 martie 2026
19.	Acordarea ajutorului material anual persoanelor cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiilor (soții, iar în cazul lipsei acestora, unul dintre părinți) ale participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Casa Națională de Asigurări Sociale; organizațiile de veterani	Până la 2 martie 2026
20.	Acordarea măsurilor de protecție socială veteranilor de război, familiilor celor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, în conformitate cu legislația	Autoritățile administrației publice centrale și locale; organizațiile de veterani	februarie – 31decembrie 2026
21.	Acordarea de distincții departamentale, altor forme de menționare participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul de Protecție și Pază de Stat	februarie – martie 2026
22.	Organizarea și desfășurarea întâlnirilor reprezentanților autorităților administrației publice locale cu părinții și familiile celor căzuți în timpul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova și celor decedați pe timp de pace	Autoritățile administrației publice locale; organizațiile de veterani	februarie – martie 2026
23.	Organizarea și asigurarea asistenței medicale urgente prespitalicești pe parcursul desfășurării acțiunilor de comemorare	Ministerul Sănătății	2 martie 2026
24.	Asigurarea securității și ordinii publice pe parcursul desfășurării acțiunilor de comemorare	Ministerul Afacerilor Interne	2 martie 2026
25.	Conferința națională „Cultura Memoriei și Recunoștinței: moștenire, prezent, viitor”	Ministerul Educației și Cercetării	2 martie 2026

26.	Conferințe raionale „Cultura Memoriei și Recunoștinței: moștenire, prezent, viitor”	Ministerul Educației și Cercetării Administrația publică locală Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Apărării Asociațiile veteranilor	2-31 martie 2026
-----	---	---	------------------

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la proiectul Dispoziției Guvernului „Cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)”.

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Dispoziției Guvernului „Cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)”, a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, în temeiul pct.1 lit. a) al Hotărârii Parlamentului nr. 433/1990 „Cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova”.
Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
La 2 martie 2026 se împlinesc 34 de ani de la declanșarea acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova. Acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova au lăsat o urmă adâncă și dureroasă în inima poporului nostru, circa 40 mii de cetățeni din Republica Moldova participând la acțiunile de luptă, dintre care 321 au căzut în lupte și 289 au rămas cu dizabilități. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 433/1990 „Cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova”, a fost instituită „Ziua Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)”, fapt care presupune desfășurarea anuală a unui complex de activități pentru înveșnicirea memoriei celor căzuți în luptă și recunoștință pentru sacrificiul veteranilor de „Ziua Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)”. Veteranii, astăzi sunt un simbol al moralității și purtători al valorilor naționale care s-au manifestat în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova. Ei au fost o forță activă ce a contribuit la construcția și consolidarea statalității și independenței Republicii Moldova. Experiența de viață, cunoștințele pe care le au, sunt valorificate astăzi în consolidarea societății, educarea tinerei generații în spiritul valorilor netrecătoare: dragoste de țară, bărbăție, sacrificiu, onoare, demnitate, devotament jurământului. Statul nostru apreciază înalt eroismul, bărbăția și spiritul de sacrificiu al participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și cinstește eroii căzuți pe câmpurile de luptă, promovează susținerea veteranilor acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, persoanelor cu dizabilități în domeniul asistenței sociale și de drept. Aprobarea proiectului Dispoziției Guvernului va contribui la promovarea valorilor general-umane și educării tinerei generații în spiritul eroico-patriotic al generațiilor anterioare, pentru oferirea unui omagiu de recunoștință a statului și a societății față de meritele deosebite ale veteranilor de război care au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova.
Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul actului normativ nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul principal al proiectului Dispoziției este promovarea valorilor general-umane și educării tinerei generații în spiritul eroico-patriotic al generațiilor anterioare, pentru oferirea unui omagiu de recunoștință a statului și a societății față de meritele deosebite ale veteranilor de război care au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.
Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului se prevede a fi realizată în limita mijloacelor financiare aprobate în bugetele autorităților publice responsabile de executarea manifestărilor.
Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul de Dispoziției se încorporează în sistemul actelor normative în vigoare, este corelat cu prevederile cadrului legal în vigoare, cu care se află în conexiune.
Prezentarea propunerilor pentru elaborarea proiectului actului normativ
Constatările expertizei anticorupție
Proiectul Dispoziției Guvernului nu necesită a fi supus expertizei anticorupție.
Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul Dispoziției Guvernului nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.
Constatările expertizei juridice
Proiectul Dispoziției Guvernului nu necesită a fi supus expertizei juridice.
Constatările altor expertize
Proiectul Dispoziției Guvernului nu necesită a fi supus altor expertize.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN

SINTEZA

la proiectul Dispoziției Guvernului cu privire la organizarea și desfășurarea manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței (2 martie) (ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din anul 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor conflictului și de exprimare a recunoștinței față de veteranii acestui conflict)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică		
Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/2-03/16/120 din 04.02.2026	Susține proiectul.	S-a luat act.
Ministerul Apărării Aviz nr. 11/156 din 03.02.2026	Susține proiectul.	S-a luat act.
Ministerul Culturii Aviz nr. 03/1-09/245 din 02.02.2026	Susține proiectul.	S-a luat act.
Ministerul Sănătății Aviz nr. 14/280 din 30.01.2026	Susține proiectul.	S-a luat act.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	<i>La Anexa nr.2 la „Planul manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței” la pct.19 din compartimentul „Denumirea manifestărilor” textul „în conformitate cu <u>Hotărârea Guvernului nr.159/2018</u> pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual”</i>	Se acceptă.

Aviz nr. 15/540 din 04.02.2026	se va substitui cu textul „în conformitate cu prevederile Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentată a unor categorii de populație”. Adițional, la pct.19 din compartimentul „Responsabili de executare/parteneri”, textul „Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă; structurile teritoriale de asistență social”, de exclus.	Se acceptă.
Biroul politici de reintegrare a Cancelariei de Stat Aviz nr. 23-69-375 din 29.01.2026	Susține proiectul.	S-a luat act.
Ministerul Educației și Cercetării Aviz nr. 03/1-09/98d din 14.02.2025	Susține proiectul, cu următoarele propuneri: <i>La Anexa nr.2 la „Planul manifestărilor consacrate Zilei Memoriei și Recunoștinței”</i> la pct.10 din compartimentul „Denumirea manifestărilor” denumirea acțiunii „ Organizarea și desfășurarea în instituțiile de învățământ secundar ciclul I-gimnaziu, ciclul II-liceu și instituțiile extrașcolare, precum și în unitățile militare a unui exercițiu educativ-patriotic și de comemorare a eroilor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, cu păstrarea unui minut de reculegere” de format în următoarea redacție „Organizarea „Decadei Memoriei și Recunoștinței” în toate instituțiile de învățământ general și extrașcolare”. Completarea planului cu următoarele acțiuni: 25.Conferința națională „Cultura Memoriei și Recunoștinței: moștenire, prezent, viitor”, responsabil Ministerul Educației și Cercetării, 2 martie 2026 26.Conferințe raionale „Cultura Memoriei și Recunoștinței: moștenire, prezent, viitor”, responsabil Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu APL II, MAI, MA, Asociațiile veteranilor, 2-31 martie 2026.	S-a luat act. Se acceptă.

Aparatul Președintelui Republicii Moldova	Susține proiectul.	S-a luat act.
Aviz nr. 2/2-06/194 din 11.02.2026		
Serviciul de Informații și Securitate	Susține proiectul.	S-a luat act.
Aviz nr. IE/1015 din 04.02.2026		
Primăria municipiului Chișinău	Susține proiectul.	S-a luat act.
Aviz nr. 2-05/1-96 din 04.02.2026		
Instituția Publică Compania „Teleradio – Moldova”	Nu a prezentat aviz.	S-a luat act.
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Nu a prezentat aviz.	S-a luat act.
Expertizare		
Ministerul Justiției	Comunică lipsa obiecțiilor de ordin conceptual.	S-a luat act.
Aviz/Expertiză nr. 04/1-1145 din 03.02.2026	Totodată, proiectul dispoziției (textul acestuia) este susceptibil de îmbunătățiri. Se consemnează că, potrivit pct. 161 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul dispoziției urmează a fi însoțit de cererea de înregistrare și de o notă explicativă (și nu notă de fundamentare), care	Se acceptă.

	conține justificarea necesității elaborării acestuia, principalele prevederi și obiectivele urmărite. La pct. 3 din proiectul dispoziției, cuvântul „menționat” de substituit cu textul „prevăzut la punctul 2”	Se acceptă.
--	---	---------------------------